

Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Ryssbräken

Diplazium sibiricum

EU-kod: 1955

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Ryssbräkens svenska växtplatser utgör kalkpåverkade, orörda miljöer. I Sverige är arten känd från tre lokaler, två är i granskog, en fuktig och en frisk. Den tredje förekomsten är en nordvänd rasbrant med gles förekomst av gran. Troligen kräver arten miljöer med lång skoglig kontinuitet.

Reproduktion och spridning

Artens sporer är vindspridda, en uppskattning av spridningsavstånd är 5 kilometer (sällsynt tiotals mil).

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

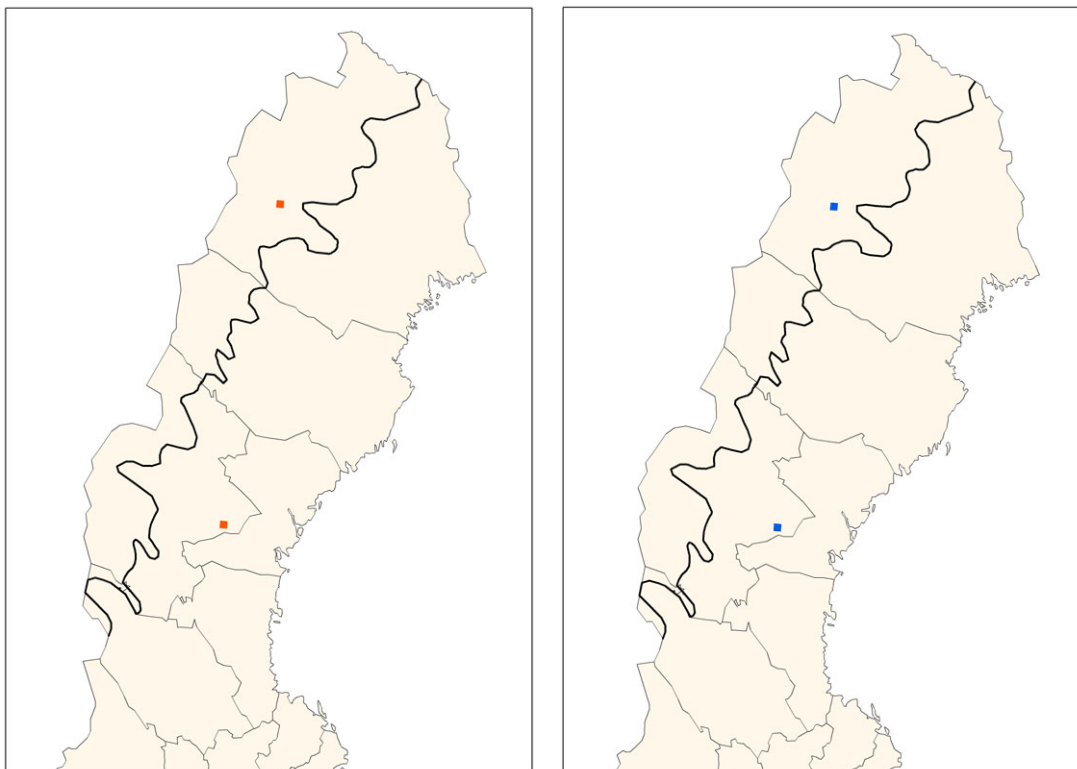
Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Sårbar (VU).

Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)	1	1		2
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	100	100		200
Referensvärde (km ²)	100	100		200
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)	50 000	50 000		100 000
Referensvärde (enhet ¹)	50 000	50 000		100 000
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		

¹ Enhet för artens population är antal skott.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Ryssbräken kräver troligen orörda miljöer vad gäller hydrologi och mikro-klimat och är generellt störningskänslig. Störningar i form av skogsbruk, dränering etc. är i högsta grad ett hot mot lokalerna.
- Rasbrantsförekomsten är även så pass instabil så att enstaka besökare kan åstadkomma stor skada på beståndet.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Fortsatt övervakning genom floraväkteri.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten..

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för ryssbräken ska vara minst 100 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Utbredningsområdet för ryssbräken ska vara minst 100 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för ryssbräken ska vara minst 8 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för ryssbräken ska vara minst 4 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX individer av ryssbräken i alpin region.	Biogeografisk	Metodik är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX individer av ryssbräken i boreal region.	Biogeografisk	Metodik är inte framtagen.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 50 000 skott av ryssbräken i alpin region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal skott	Vart 6:e år
Det ska finnas minst 50 000 skott av ryssbräken i boreal region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal skott	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX fertila skott av ryssbräken på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fertila skott	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX skott av ryssbräken på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal skott	Vart 6:e år

Mål – livsmiljö	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (orörda bäckraviner med kontinentalt klimat och opåverkad hydrologi) för ryssbräken i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för skog (arbetsversion).	Antal km ²	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (rasmark med kontinentalt klimat i övre barrskogsregionen) för ryssbräken i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för skog (arbetsversion).	Antal km ²	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av förekomst i minst 50% av områdena vart 6:e år. Data om förekomst i skyddade områden förutsätts komma fram genom den biogeografiska uppföljningen

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Berg, R. Y. 1996. *Diplazium sibiricum* (Woodsiaceae) at its westernmost localities in Fennoscandia. *Symb. Bot. Ups.* 31(3) 265–275.

Bäckström, L.-Å. & Åström, S. 1997. Ryssbräken (*Diplazium sibiricum*) ny för Jämtland. *Rödblåran* 9(3–4): 3–7.

Dahlskog, S. 1980. The Siberian fern *Athyrium crenatum* (Somf.) Rupr. found in Sweden at Kvikkjokk, SW Lule Lappmark. *Acta Phytogeogr. Suec.* 68: 51–60.

Kaakinen, E. 1972. Studies on herb rich forest vegetation in southern Kainuu, northern Finland. *Aquilo, Ser. Bot.* 11: 23–42.

Williamsson, M., Jansson, T. & Ericsson, S. 1997. Ryssbräken, *Diplazium sibiricum*, funnen i Jämtland och något om dess förekomst på utpostlokaler. *Svensk Bot. Tidskr.* 91: 77–81.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala